

Универзитет у Београду
Географски факултет
Смер: Просторно планирање

Докторска дисертација
Тема:

ПЛАНИРАЊЕ ОДРЖИВОГ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ПЛАНИНСКОГ ТУРИЗМА НА ПРИМЕРУ СРБИЈЕ

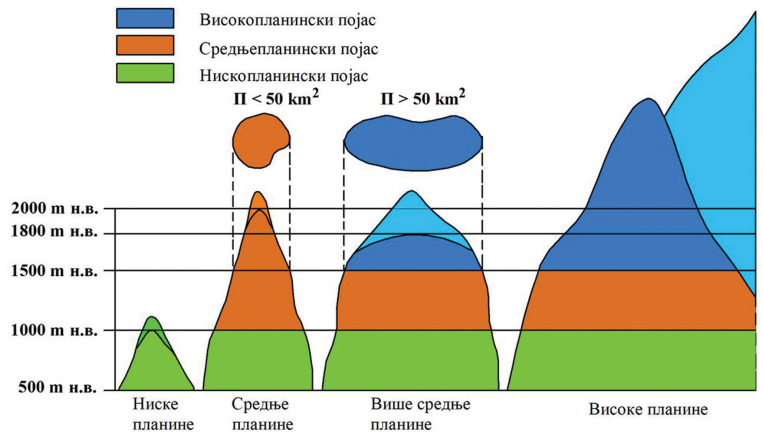
Кандидат: Драгиша С. Дабић
Ментор: Стеван М. Станковић

Добитник награде Института за архитектуру и урбанизам Србије „Димитрије Перишић” за најбољу докторску дисертацију одбраћену у школској 2011/2012 год. на Географском факултету – Одсек за просторно планирање Универзитета у Београду је Драгиша Дабић, архитект, урбаниста и просторни планер, који је цео свој радни век провео у Институту.

Сложена тема дисертације под насловом *Планирање одрживог просторног развоја планинског туризма на примеру Србије* подразумевала је разраду проблематике и упућивање на решења у следећим областима: карактеристике, укупни и просторни развој и заштита планина, развој укупног туризма, функцијски и просторни развој планинског туризма, развој просторног планирања и планирања претежно природних и планинских подручја, све у контексту одрживог развоја, првенствено према сазнањима развијених европских планинских земаља, уз третман сагледиве прошлости, садашњости и будућности, у политичком, социоекономском и културном контексту развоја окружења планинских туристичких подручја. На основу ових сазнања аутор је оценио оквири, питања и проблеме планирања просторног развоја планинског туризма у Србији и поставио развојне концепте у овој области.

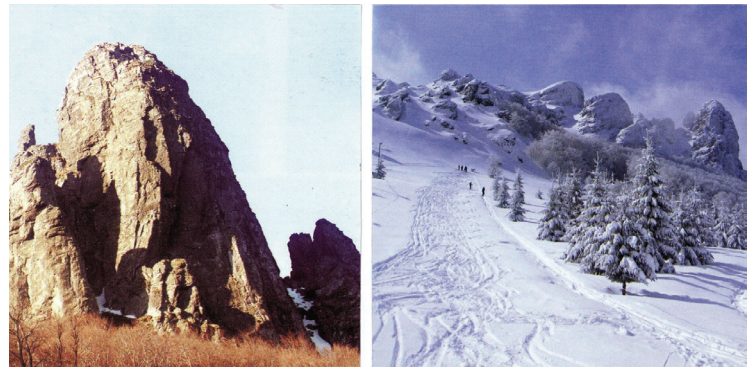
Дисертација садржи следећих пет поглавља: 1. *Општа разматрања основа и оквира одрживог просторног развоја планинског туризма у свету, Европи и Србији*; 2. *Одрживи развој планинског туризма у Европи и Србији*; 3. *Планирање одрживог просторног развоја планинског туризма у свету и Европи у теоријско-методолошком оквиру укупног просторног планирања*; 4. *Планирање одрживог просторног развоја планинског туризма у Србији*; 5. *Закључна разматрања*. Рад има 591 страну, 12 табела и 154 прилога (шема, графичких приказа и фотоса), уз 201 јединицу референтне литературе и 163 јединице остале литературе и извора.

Темом дисертације *Планирање одрживог просторног развоја планинског туризма на примеру Србије* аутор је у теоријско-методолошком и стручном погледу заокружио главнину свог истраживачког и стручног рада на просторном и урбанистичком планирању развоја и уређења туристичких подручја. У оквиру *Просторног плана Републике Србије* из

Графички приказ | 6.
Релативна подела планина по висини

Фотос | 10.
Српска страна Старе Планине, општина Књажевац,
Извор: Општина Књажевац, 2010.

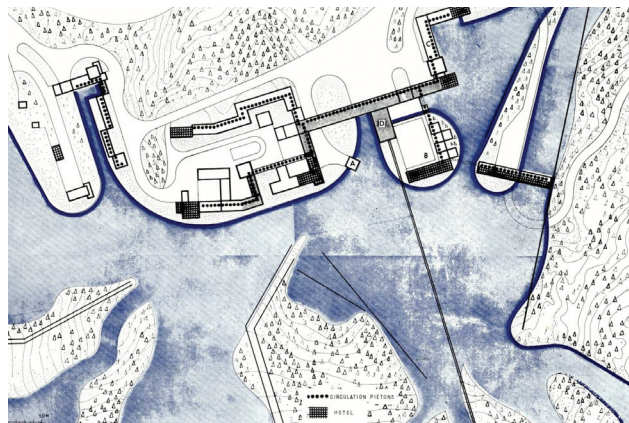
1996. год. руководио је тимом за израду плана развоја туризма, чије су одредбе у Србији примењиване до доношења новог ПП РС. У 2009. и 2010. год. руководио је, такође, тимом за израду концепта и плана развоја туризма у оквиру радне верзије *Стратегије просторног развоја Србије*, на основу које је урађен нови *Просторни план Републике Србије*. Такође је водио низ подпројеката развоја туризма у оквиру бројних научно-истраживачких пројеката Института и руководио израдом просторних и урбанистичких планова бањских, језерских и других туристичких простора. Но, тежиште свог истраживачког и стручног рада аутор је ставио на планинска подручја.

Фотос I 3.
Аустријски Алпи (Lammertal, Oberösterreich), Извор: Austria Info, 2010.

Панорама и фотоси II 7.
Туристички центар Zell am See/Капрун (1. Zell am See), Извори: Seasons 2010., Ski board 2010.

Графички приказ III 7.
План зимског центра La Plagne 2000 (Savoie, France), Извор: Bezanson M., 1966.

Графички приказ IV 5.
Панорама подручја "Бабин Зуб"
Извор: Просторни план подручја "Бабин Зуб" на Старој планини, 1983.

Рад аутора у области планирања планина односио се већим делом на проблематику развоја и уређења високих планина у Србији, као и једног броја средњих планина, за које је урадио бројне планске документе, али резултати тог рада нису досад комплетно теоријски формализовани и заокружени, иако су били приказани и разматрани у већем броју истраживачких радова (монографије, поглавља у монографијама, чланци, реферати и саопштења на скуповима и др.), као и примењени у бројним стручним радовима (студије, програми, стратегије, просторни и урбанистички планови).

За непосредне практичне примере истраживачког и планског опуса у провери и илустрацији својих сазнања о теоријско-методолошким и стручним питањима и проблемима савременог просторног планирања планинских подручја Србије аутор је узео високе планине, као просторе са највише ресурса и услова за развој планинског туризма – у Европи Алпе, а у Србији високопланинске комплексе Старе планине, Копаоника и Шар-планине. На истраживању

и планирању Старе планине аутор је (у сарадњи са С. Митровићем, И. Марићем, касније и са С. Милијићем и др.) радио континуално преко тридесет пет година, уз израду просторних и урбанистичких планова који су, по први пут у Србији за ову врсту простора, били комплетније засновани на новијим планским приступима (ПП за део планине у општини Књажевац 1983. год. и ПП целе планине 2008., урбанистички планови и пројекти и др.). На истраживању и планирању Копаоника аутор се (са С. Митровићем, касније и са С. Милијићем и др.) континуално ангажовао преко двадесет година, уз израду просторних и урбанистичких планова, такође заснованих на новијим приступима (ПП Националног парка 1989. и 2009., урбанистички планови и др.), а на истраживању и планирању Шар-планине са прекидима више од десет година (програма развоја туризма за део планине у општини Штрпце и др.). Такође је истраживао и стручно обрађивао и проблематику средњих планина (Ваљевске планине, Кучајске планине, Тара, Златибор и др.), као и неких ниских планина.